

بررسی تطبیقی جایگاه و منزلت اجتماعی معلمان ایران و نظام های آموزشی پیشرفته جهان

دکتر کیومرث فلاحتی

چکیده: در این بررسی، با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی و با مقایسه ی نظام مند به چگونگی جایگاه و منزلت اجتماعی معلمان در ایران و چند نظام آموزشی پیشرفته در جهان پرداخته شده است. گرد آوری داده ها، از اسناد، مدارک، کتاب ها، پژوهش ها ی در دسترس، (به صورت الکترونیکی و غیرالکترونیکی) استخراج و بر روی کاربرد های استاندارد ثبت شده است. داده ها تجزیه و تحلیل و در نهایت به پرسش های مورد نظر در قالب جدول های مقایسه ای پاسخ داده شده است. مقایسه ی جدول ها نشان می دهند که: با وجود میزان اعتماد عمومی بالایی که نسبت به معلمان در ایران وجود دارد، میزان منزلت اجتماعی آنان در جامعه، از همتایانشان در نظام های آموزشی مورد بررسی بسیار پایین تر است. شیوه ی گزینش و تربیت معلمان، میزان حقوق و رفاه اجتماعی، وجود نهادهای صنفی از جمله علت های این امر بوده اند. راه کارهای پیشنهادی برای برون رفت از این معضل از نتیجه ی پژوهش های انجام یافته، استخراج و ارائه شده است.

کلید واژه ها: منزلت اجتماعی، شاخص های منزلت اجتماعی، معلم، مطالعه ی تطبیقی

مقدمه: در پژوهش های امروزی، بررسی های تطبیقی ابزار و وسیله ای ضروری است که قبل از اقدام به هر گونه برنامه ریزی و اصلاحات آموزشی باید بدان پرداخت. از طریق مطالعات تطبیقی می توان از دیگر نظام های آموزشی آموخت و از تجربه ها و اندوخته های آنان بهره گرفت. آگاهی از تغییرات و اصلاحات و راهکارهایی که در خصوص بالا بردن جایگاه اجتماعی و افزودن منزلت معلمان در نظام های آموزشی پیشرفته جهان، که در نتیجه تغییر در سیاست کلی آنان و یا در اثر رویدادهای فرهنگی، اقتصادی، تکنولوژیکی و... آنان رخ داده است، نیز می تواند آموزش و پرورش ایران را نیز در حل مسائل آموزشی و تربیتی یاری دهد و افق دیدها را وسعت بخشد.

بیان مساله: معلمان، هسته مرکزی و مجریان حقیقی نظام تعلیم و تربیت هستند. بنابراین، شناخت تمایلات و خواسته ها و همچنین رضایت شغلی آنان از مهمترین وظیفه های هر نظام آموزشی است، بر اساس نظریه رفتار

برنامه ریزی شده^۲، تمایل فرد برای انجام دادن یک رفتار، تعیین کننده ی اصلی رفتار اوست (فلاحی، ۱۳۹۴). پایگاه یا جایگاه اجتماعی^۳ به تفاوت‌های میان گروه‌های اجتماعی از نظر احترام یا اعتبار اجتماعی اطلاق می‌گردد. پایگاه به ارزیابی‌های ذهنی افراد از اختلافات اجتماعی بستگی دارد و همیشه از درآمد و دارایی نشأت نمی‌گیرد. پایگاه به وسیله ی شیوه‌های گوناگون زندگی گروه‌ها تعیین می‌گردد. تمایز پایگاهی اغلب از بخش بندی های طبقه‌ای مستقل است و احترام اجتماعی می‌تواند مثبت یا منفی می‌باشد (گیدنز، ۱۳۹۳). پایگاه و منزلت اجتماعی معلمان می‌تواند عامل تعیین کننده ی علاقه به حرفه و رفتار شغلی آنان باشد. (لویز^۴، ۱۹۹۸) نشان داده است که کیفیت زندگی کاری معلمان موجب افزایش رضایت و تعهد سازمانی آنان شده است، اما چند و چون جایگاه و منزلت اجتماعی معلمان، هر از گاه، از سوی معلمان و صاحب نظران امر تعلیم و تربیت به چالش کشیده شده است (فرهادی، ۱۳۸۹). یکی از راههای پیش رو، بهره گیری از تجربه های موفق دیگر نهادها و دستگاههای دولتی و غیر دولتی در نظام پاداش دهی و بالا بردن منزلت آنان است. جدای از این، تجربه دیگر نظامهای آموزشی نیز بسیار راه گشاست. جولین^۵ (۱۹۹۹) در مطالعه خود اقتباس و الگو قرار دادن جلوه هایی از آموزش و پرورش کشوری در کشور دیگر را مورد تاکید قرار داده است. در هر حال این بررسی بر آن است که: ۱. وضعیت منزلت و جایگاه اجتماعی معلمان ایران را با دیگر کشورهای پیشرفته مقایسه کند. ۲. بایره گیری از تجارب نظام های آموزشی موفق، دست اندر کاران آموزش و پرورش را در تدوین راهکارهای بهینه برای ارتقای منزلت و جایگاه اجتماعی معلمان یاری رساند.

اهمیت پژوهش: آموزش مبنای توسعه است و سرمایه های انسانی^۶ در دنیای امروز ارزشی گرانبجا تر از ثروت های طبیعی و زیر زمینی پیدا کرده اند، یافتن و نگهداشت این سرمایه اهمیت پیدا می کند و آشکار است که توجه به پایگاه و منزلت اجتماعی آنان نیز حساسیت و ظرافت ویژه ای را طلب می کند. این از آن روست که انسانهای دانا و توانا سرمایه های حقیقی و واقعی هر کشور را تشکیل می دهند و منبع پایدار هر جامعه، نیروی انسانی آن است که از لحاظ فکری، عاطفی و اجتماعی تربیت شده باشد. در این میان، رضایت از

2. Theory of Planned Behavior.

3. Status

4. Luise

5. Antoine Julien

6. human capital

جایگاه اجتماعی، بخشی از خشنودی از زندگی است، فعالیت شغلی نیز بخش مهمی از زندگی را تشکیل می دهد. از این بابت، رضایت از منزلت و پایگاه اجتماعی شغل نیز بر رضایت کلی انسان از زندگی تاثیر می گذارد و او را در کار آفریننده تر و تواناتر می سازد. در فرایند آموزش و پرورش نیز رضایت از منزلت شغلی از مقوله های بسیار مهم است. این از آن روست که بدون ایفای نقش موثر معلمان، مدارس به موفقیت دست نخواهند یافت (ساکی، ۱۳۸۸). بالا رفتن منزلت اجتماعی معلمان و کارکنان آموزشی موجب رشد کیفی سطح آموزش و نبود آن سبب کاهش سطح کیفی کار و سرچشمه رفتارهای منفی کارکنان می گردد. کاهش منزلت اجتماعی، همچنین می تواند موجب تشویش، ترک خدمت، غیبت، کم کاری، بازنشستگی زودرس و در نتیجه کاهش کیفی فرایند تعلیم و تربیت گردد. بی توجهی به این امر به صورت عملکرد ضعیف و بی علاقه و در نهایت به صورت هدف های تحقق نیافته آموزشی جلوه گر می شود و ناکارآمدی هدف های آموزشی را در پی دارد که در نهایت چنان سدی در برابر بهره وری از فکر و توان معلمان و کارکنان آموزش و پرورش عمل خواهد کرد. از نگاه رابینز^۷ عواملی چند در رضایت شغلی نقش مهمی را ایفا می کنند که کارهای ذهنی، پاداش های برابر، شرایط کاری حمایت بخش و همکاران حمایتگر از آن جمله اند (رابینز، ۱۳۹۵). پژوهش ها نشان داده اند که کیفیت رهبری مدرسه و رضایت معلمان در این میان به طور مستقیم با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در ارتباط است (کمیسیون آماده سازی رهبر مدرسه^۸، ۲۰۰۶). کارکنان خرسند تعهد بیشتری نسبت به سازمان و مخاطبان احساس می کنند. معلمان بیشتر از طریق همکاری و شرکت در فرایند رهبری مدرسه خشنود می گردند تا افزایش حقوق و مزایا (هرسی^۹ و بلانچارد^{۱۰}، ۱۳۹۵). از سوی دیگر کارکنان همانگونه با همکاران و مخاطبان رفتار می کنند که مدیران با آنها رفتار کرده اند. کودکان نیز هرچه در زندگی آموخته اند، در بزرگسالی آن را بروز می دهند. بالاک^{۱۱} (۱۹۷۶) نیز به این نتیجه رسیده است که غیر از عوامل خط مشی مدرسه، حقوق و دستمزد، منزلت اجتماعی، فرصت ارتقاء و رفتار اداری مدیران نیز در رضایت شغلی معلمان مؤثر بوده است. هوی و میسکل^{۱۲} (۱۳۹۲) هم در مطالعه خود نشان داده اند که بین جو سالم سازمانی مدرسه و

7 . Stephen Robbins

8. Commission on School Leader Preparation

9 . Paul Hrsy

10 . Kenneth Blanchard

11. Heavy, K. Wayne

12. Myskl, Cecile C

میزان مشارکت معلمان در تصمیم‌گیری همبستگی مثبت وجود دارد. با توجه به داده‌های برخی از پژوهشگران در ایران، عامل‌های تاثیرگذار منفی در رضایت شغلی معلمان عبارتند از: پایین بودن میزان حقوق و مزایای معلمان (مرادی، ۱۳۸۳)، وضعیت معیشتی، منزلت اجتماعی و نداشتن امکانات رفاهی (صفری، ۱۳۸۳)، تبعیض میان معلمان و دیگر گروه‌های شغلی و هماهنگی میزان حقوق معلمان با دیگر کارکنان دولت و نیز شیوه فعلی ارزشیابی از کار معلمان (عبدالملکی، ۱۳۸۳). زمانی که از معلمان و دیگر کارکنان آموزش و پرورش خواسته می‌شود که بهبود کیفیت آموزش را به عنوان بخشی از یک تلاش ملی بر عهده بگیرند، بایستی نیازهای ایشان در نظر گرفته شود و می‌باید متوجه وجود فشارهای روز افزون محیطی بر آنان نیز بود. تصمیم‌گیری و کوشش در جهت بالا بردن منزلت اجتماعی و خشنود ساختن آنان ضروری است. رضایت و خشنودی نیز زمانی افزایش می‌یابد که میان خواسته‌ها و نیازهای شغلی آنان سازگاری وجود داشته باشد (استیگلر^{۱۳} و هیبرت^{۱۴}، 1999). با این وجود و با توجه به اینکه در جهان پیش رو، نظام آموزشی ابزار و تکیه‌گاه تمامی دولت‌های نوین برای رسیدن به توسعه پایدار و همه‌جانبه است، در عمل، معلم از مقام و منزلت شایسته خود برخوردار نیست. سازمان یونسکو در کنفرانس بین‌المللی ویژه مقام و منزلت معلم، که در ۵ اکتبر ۱۹۶۶ میلادی در شهر پاریس برگزار گشت، توصیه‌نامه‌ای در خصوص مقام و منزلت معلم به تصویب اعضای خود رساند. بنا بر مفاد این توصیه‌نامه که در ۱۳ فصل و ۱۴۶ بند تهیه شده است، از نقش اساسی معلمان در پیشرفت آموزشی و اهمیت پشتیبانی از آنان به منظور توسعه جامعه بشری و پیشرفته‌جانبداری شده است. به موجب این توصیه‌نامه، سازمان یونسکو در پی آنست که ضمانت لازم را برای بهره‌مندی معلمان از مقام و منزلت متناسب با نقش فعال خویش در جامعه فراهم سازد. بنا بر این مصوبه، اصطلاح مقام و منزلت معلمان، دربرگیرنده دو معنی است: نخست منزلت و احترام متناسب با آنهاست که قدردانی از اهمیت شغل و شایستگی آنها در انجام این امر خطیر را در نظر دارد و در معنای دوم، لزوم انجام کار و پاداش و مزایای اصولی و مناسب به گروه شغلی آنها گوشزد شده است (توصیه‌نامه یونسکو، ۱۹۶۶). ژاپن در مقایسه با ایالات متحده آمریکا سهم بیشتری از تولید ناخالص ملی خود را در دوره‌های ۱۲ سال تحصیلی (ابتدایی تا دبیرستان) و مقدار کم‌تری از آن را در آموزش دانشگاهی خویش هزینه می‌کند (سرکار آرنای، ۱۳۸۱). این امر

---

13. Hiebert

14. Stigler

در افزایش رفاه و میزان رضایت معلمان مؤثر بوده است. تجربه دیگر آموزش و پرورش ژاپن، تشکیل سازمانهای غیر دولتی مردم نهاد برای مطالبه حقوق و منزلت معلمان بوده است. اتحادیه آموزگاران ژاپن، به عنوان بخشی از تلاش خود برای بالابردن حقوق و بهبود شرایط اقتصادی و منزلت کارکنان آموزشی، کنفرانسهای سالانه مطالعات فراگیر را برگزار می کند و در نظام ارزشیابی معلمان، یاری دهنده آموزش و پرورش یاری دهنده آموزش و پرورش است. در دیدگاه اسلامی و در چارچوب نظام جمهوری اسلامی ایران نیز به لحاظ نظری برای پاداش و سپاس و قدر نهادن به معلمان، زمینه های مثبت و مطلوبی وجود دارد. آیین اسلام، به شأن و مقام معلم عنایت خاصی دارد و برای کار معلمی درجه ممتازی در نظر می گیرد. در حدیث های پیامبر اکرم (ص) و امامان (ع)، روایت های مربوط به ارزش و اعتبار علم و عالم و معلم و متعلم، به قدری فراوان است که شمارش همه آنها را در اینجا مجال نیست، بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران نیز، در شان معلم گفته اند که: «مقام معلم مقام والایی است، مقامی بالاتر از مقام معلم نیست.» (صحیفه نور، ۱۳۶۸). در اسناد بالا دستی نظام آموزشی ایران نیز بر این امر تاکید شده است. از جمله این که: همه ساله در روز و هفته معلم، برای گرامیداشت مقام و منزلت معلم، مراسم و برنامه های ویژه ای برای تجلیل از معلمان نمونه برگزار می گردد، که به نظر نمی رسد چندان تاثیری بر بالا رفتن جایگاه اجتماعی معلمان میزان رضایت و خشنودی آنان بر جای نهاده باشد. این بررسی، بر آن بوده است که با بررسی چگونگی جایگاه و منزلت اجتماعی معلمان در نظام آموزش و پرورش ایران و مقایسه ی آن با برخی نظام های آموزشی پیشرفته، یاری رسان دست اندرکاران وزارت آموزش و پرورش، برای آگاهی از وضعیت موجود منزلت و جایگاه اجتماعی معلمان باشد.

هدف کلی: هدف از انجام این بررسی، شناخت و آشنایی با چگونگی جایگاه و منزلت اجتماعی معلمان در نظام آموزش و پرورش ایران و مقایسه آن با نظام های آموزش و پرورش نظام های آموزشی فنلاند، آلمان و ژاپن است. نتیجه: بر این اساس شاخص های درآمد ماهانه، ساعت های کاری، چگونگی گزینش و تربیت معلم مقایسه پایگاه اجتماعی شغل معلمی با دیگر مشاغل، چگونگی تقدیر از معلمان و وجود نهادهای صنفی بدین منظور تعیین که در قالب پنج پرسش بایکدیگر مقایسه شده اند که جدول پاسخ بدین پرسش ها به قرار زیرند:

- جایگاه و منزلت اجتماعی معلمان در نظام آموزش و پرورش ایران چگونه است؟ بررسی ها بیانگر اعتماد عمومی نسبت به معلمان است و نشان می دهد که معلمان از بالاترین میزان اعتماد نسبت به خود برخوردارند.

بالاترین میزان اعتماد نسبت به معلمان (۷۷ درصد) و اساتید دانشگاه (۷۰/۵ درصد) است. بعد از آنها به ترتیب ورزشکاران (۶۲/۱ درصد) پزشکان و ارتشی ها (۵۶ درصد) راهنمایی و رانندگی (۵۵/۱ درصد) نیروی انتظامی (۵۳ درصد) دانشجویان (۵۲/۹ درصد) و کارگران با (۴۹/۳ درصد) قرار دارند. گروههای دیگر در درجات پایین تر قرار دارند. تناقض در اینجاست که با وجود ابراز بیشترین اعتماد اجتماعی و احترام به معلمان، چرا این قشر از منزلت اجتماعی متناسب با آن اعتماد و احترام برخوردار نیستند. بدیهی است که درآمد ناکافی و مشکلات اقتصادی عدیده این قشر امکان حفظ منزلت متناسب را مهیا نمی کند سید کریمی (۱۳۹۴). منزلت اجتماعی معلمان در بسیاری از استان ها علی رغم پایین بودن معاش و امکانات رفاهی شان هم چنان در سطح بالایی قرار دارد (رازقی، ۱۳۹۰) میان نهادهای اجتماعی، اقتصادی، صنعتی فرهنگی، آموزشی و تحقیقاتی و مراکز تربیت معلم ارتباط موثر و پویایی وجود ندارد. این مشکل موجب می گردد تا دانشجویان عملا از واقعیت های موجود دور بمانند و با نگرشهای متفاوت و بعضا غیر واقعی و کم تاثیر در منزلت حساس معلمی شروع به انجام وظیفه نمایند.

- جایگاه و منزلت اجتماعی معلمان در دیگر نظام های آموزش و پرورش جهان چگونه است؟ برای نشان دادن جایگاه و منزلت معلمان در جهان بعضی از موارد مانند: چگونگی سیستم جذب و آموزش معلمان، میزان حقوق و امکانات رفاهی، وجود نهاد های صنفی معلمان و ... مطرح هستند که در جدول های زیر جایگاه هر

کشور، نشان داده شده اند: حقوق و مزایای معلمان در کشورهای منتخب

ردیف	نام کشور	میزان حقوق دریافتی سالانه معلمان	مزایای جانبی	موارد دیگر
۱	فنلاند	از ۲۹ هزار تا ۴۵ هزار دلار	مقرری مسکن، سفر رایگان به محل ماموریت برای خانواده ی معلم و خودش، هزینه های انتقال، تسهیلات وام مسکن، وام ماشین	
۲	ژاپن	۴۵۵۱۵ دلار	هر سه ماه یکبار بن می گیرند - معادل پنج برابر حقوق ماهانه - مزایایی نظیر بیمه به میزان قابل توجهی استفاده می کنند. این مزایا تحت عنوان مزایای انجمن های معلمان داده می شود	اضافه حقوق در برای خدمت شایسته-

۳	آلمان	۴۸۸۰۰ دلار	مقرری مسکن، سفر رایگان به محل ماموریت برای خانواده ی معلم و خودش، هزینه های انتقال، تسهیلات وام مسکن، وام ماشین - میزان حقوق و تسهیلات رفاهی معلمان آلمان در مقایسه با سایر ممالک پیشرفته ی صنعتی از جمله فرانسه، انگلستان و ژاپن بیشتر است.	حقوق معلمان معادل حقوق مدرسان دانشگاهی و شاغلان در صنایع تولیدی است - هر دو سال یک بار حقوق افزایش می یابد
۴	ایران	حداقل ۱/۴۰۰/۰۰۰ تومان و حداکثر ۲/۷۰۰/۰۰۰ (فکار نیوز به نقل از فانی، ۱۳۹۵)	-	

میزان کار مرخصی و تعطیلات معلمان در نظام های آموزشی منتخب

ردیف	نام کشور	میزان کار در هفته	میزان مرخصی سالانه	موارد دیگر
۱	فنلاند	۳۶ ساعت در هفته	مدارس هر دو سه ماه ۱۰ روز تعطیل هستند. تعطیلات کریسمس .	۱۵ روز تعطیل رسمی
۲	ژاپن	۴۴ ساعت در هفته	۱۳ روز در سه ماه اول، ۱۵ روز در سه ماه دوم و ۴۵ روز در سه ماه سوم تعطیلی دارند. (شش هفته تعطیلات تابستانی، دو هفته تعطیلات زمستانی و دو هفته تعطیلات بهاری)	سال تحصیلی ژاپنی حدود ۲۲۵ روز طول می کشد
۳	آلمان	۴۲ ساعت در هفته ۲۳۵ روز در سال	تعطیلات تابستانی (این تعطیلات از یک ایالت به ایالت دیگر متفاوت است و معمولاً از انتها یا نیمه آگوست آغاز می شود و به دو نیمسال تقسیم می شود. غالباً تعطیلات ۱۲ هفته به طول می انجامد که این تعطیلات به جز تعطیلات رسمی کشور آلمان است. اما معمولاً مدارس ۶ هفته در تابستان و ۲ هفته نیز برای تعطیلات کریسمس تعطیل می باشند. دوره بعدی تعطیلات در بهار (روز جشن شکرگزاری) و پاییز (تعطیلات سنتی درو محصول)	معلمان مدارس ابتدایی سنگین ترین میزان تدریس را دارند. تعداد روزهای تعطیل در ایالت های مختلف، تفاوت دارد.
۴	ایران	۴روز در هفته - ۱۸ تا ۲۴ ساعت در هفته. ۲۰۰ روز در سال	۳ ماه تابستان - ۲۶ روز تعطیلات رسمی	تعطیلات نوروز ۱۵ روز - مرخصی زایمان برای زنان ۹ ماه

شیوه ی گزینش و تربیت معلمان در کشورهای منتخب

ردیف	نام کشور	گزینش معلم	برنامه تربیت معلم	موارد دیگر
۱	فنلاند	از میان ده درصد ممتاز فارغ التحصیلان دانشگاه انتخاب می شوند. جوانان فنلاندی مجذوب معلمی هستند زیرا آن	تمامی معلمان در این کشور دارای مدرک کارشناسی ارشد هستند	هر هفته باید دو ساعت در کلاس های آموزش ضمن خدمت شرکت کنند .

		را به‌عنوان یک حرفه مستقل، قابل احترام تحقق آرزوهای‌شان را در بر دارد.		
۲	ژاپن	در ژاپن احراز شغل معلمی بسیار دشوار است. کسانی می‌توانند به این جایگاه مهم اجتماعی دست یابند که در آزمون‌های کتبی و مصاحبه‌ها پذیرفته شوند. برای مثال در سال ۱۹۹۳ تعداد ۱۲۷۷۱ نفر در آزمونی ویژه و مصاحبه‌ای که هر سال وزارت آموزش و پرورش، علوم و فرهنگ برگزار می‌کند، شرکت کردند، ولی فقط ۲۲۸۲۱ نفر (حدود بیست درصد) از آن‌ها آزمون کتبی و مصاحبه را با موفقیت پشت سر گذاشتند و استخدام شدند. دریافت پذیرش برای شغل معلمی بسیار مشکل است و این از جهتی به علت رقابت شدید داوطلبان برای احراز شغل معلمی است. در شرایط فعلی سالانه ۲۰۰۰۰۰ نفر متقاضی برای پذیرش حدود ۳۸۰۰۰ نفر در آموزش و پرورش رقابت می‌کنند. گواهینامه معلمی دریافتی از شورای آموزش و پرورش استان در سایر استان‌ها معتبر بوده و برای دارنده آن به عنوان ضمانت کاری در سراسر زندگی محسوب می‌گردد	مسئولیت تربیت معلم در ژاپن بر عهده دانشگاه‌ها و مدارس عالی است. گذراندن دوره کارورزی در دانشگاه‌های دارای مدرسه و گزینش توسط دانشگاه - به دانشجویان گواهینامه معلمی داده می‌شود. از دانشجویان تعهد خدمت گرفته نمی‌شود و فارغ التحصیلان در انتخاب شغل معلمی آزادند. فارغ التحصیلان سایر رشته‌های دانشگاهی در صورتی که بخواهند حرفه‌ی معلمی را انتخاب کنند، با طی یک دوره، یکساله‌ی مهارت‌آموزی می‌توانند آماده، معلمی شوند. در دوره‌ی آزمایشی حرفه‌ی معلمی در ژاپن، قابلیت مورد انتظار را گروه حرفه‌ای ارزشیابی می‌کنند و پس از تأیید آنان فرد به استخدام دائمی آموزش و پرورش در می‌آید.	
۳	آلمان	برای جذب داوطلبان حرفه، معلمی، امتیازات اجتماعی، اقتصادی و حرفه‌ای بسیاری، به ویژه در آلمان، در نظر گرفته شده تا افراد شایسته و نخبگان جذب حرفه، معلمی شوند.	معلمان ملزم به گذراندن یک دوره طولانی آموزشی - حداقل ۶ یا ۷ سال - می‌باشند. دانشجویان تربیت معلم می‌توانند در دو گرایش تحصیلی با دو موضوع درسی کسب تخصص کنند. برای مثال کسانی که قصد دارند در مقاطع ابتدایی و دوره اول متوسطه تدریس کنند، در مجموع باید ۱۶۰ واحد درسی را بگذرانند. - دروس عمومی تعلیم و تربیت، ۲۰ واحد. - دروس اختصاصی در زمینه، روشهای تدریس، ۲۰ واحد. - دروس مربوط به تعلیمات ابتدایی یا تخصصی ویژه، ۴۰ واحد. افرادی که مایل به کسب تخصص در دو رشته یا دو موضوع هستند، باید ۸۰ واحد درسی را بگذرانند. - دوره کارآموزی در کلیه، دوره‌های تربیت معلم دو سال طول می‌کشد که شامل	
			معلمان به طور مستمر در دوره‌های آموزشی ضمن خدمت شرکت کرده و کیفیت علمی لازم را برای تدریس پیدا می‌کنند.	

	آموزش‌های عملی در مراکز وابسته به وزارت آموزش و پرورش و فرهنگ ایالتی است. پس از آموختن دروس نظری، چهار روز در هفته صرف کارآموزی عملی در مدارس و ۸ ساعت هم شامل تدریس می‌شود و علاوه بر آن یک روز در هفته برای شرکت در سمینارهای تخصصی اختصاص می‌یابد که مراکز تربیت معلم برای کارآموزان برگزار می‌کند (تعلیم و تربیت، شماره ۷۹، صفحه ۱۳۹)			
	دوره های آموزشی تربیت معلم دارای دشواری های زیاد آموزشی و اداری است. واحد های آموزشی به صورت فشرده و با حداقل امکانات و تجهیزات آموزشی، انگیزه لازم برای مطالعه و تحقیق بیشتر را از دانشجویان مراکز تربیت معلم گرفته است و از سوی دیگر اداره مراکز به صورت شبانه روزی با محدودیت های بسیار و امکانات رفاهی ناچیز، عملاً روحیه معلمان نسل آینده را آزرده می سازد و در آینده وقتی با کمبود دوره های آموزش ضمن خدمت، حقوق ناکافی و عدم توجه به منزلت اجتماعی معلم و کم توجهی به نیازهای اولیه آنها همراه می شود، آنها را از انجام صحیح حداقل وظایف آموزش و پرورش که برعهده دارند باز می دارد.	گزینش معلمان دارای نارساییهای بسیاری است که بعضاً ناشی از موقعیت و جایگاه معلم در جامعه است. از مهم ترین دشواری های موجود نظام تربیت و گزینش معلم عدم جذابیت لازم مراکز تربیت معلم و حتی دانشگاه های تربیت معلم برای داوطلبان تحصیلات عالی است. معلم از جایگاه اجتماعی لازم برخوردار نیست و در شرایط فعلی، معلمی به عنوان شغلی اضطراری و نجات دهنده از بیکاری برای جوانان محسوب می شود. مهمترین شرایط برای جذب معلمان: الف) اخذ تعهد دبیری برای خدمت، ب) دارا بودن صلاحیت اخلاقی برای ورود به شغل معلمی	ایران	۴

مقایسه ی نقش نهادهای صنفی معلمان در کشورهای منتخب

	نام کشور	ردیف
نقش اتحادیه‌های صنفی معلمان فنلاند و مذاکره در مورد قرارداد کار معلمان و آموزش و پرورش بسیار بالاست. اتحادیه، معلمان همه معلمان و مدرسان دانشگاه‌ها و مربی مهدکودک و مدیران را نمایندگی می‌کند و بیش از ۹۵ درصد از معلمان در فنلاند عضو اتحادیه هستند.	فنلاند	۱
اتحادیه معلمان ژاپن سازمانی است که از معلمان و سایر کارکنان آموزش و پرورش تشکیل شده و از نفوذ بسیاری برخوردار است. هرگونه برنامه اصلاحی در آموزش و پرورش با نظر آنها عملی می‌شود. این اتحادیه نقش مهمی در حمایت از حقوق و جایگاه معلمان و اجرای برنامه های توسعه آموزش و پرورش در زمینه های مختلف دارد و بر عدم تمرکز سازمان و مدیریت آموزشی، استقلال مدارس، آزادی عمل بیشتر معلمان، آموزش و	ژاپن	۲

		پرورش مبتنی بر دانش آموز محوری و شرکت وسیع معلمان در تصمیم گیریها اصرار دارد. بیشتر معلمان به جهت دریافت امتیاز شغلی بیشتر و اعمال نظرات خود از اتحادیه حمایت می کنند.
۳	آلمان	اتحادیه بخش آموزش آلمان - کنفدراسیون اتحادیه های صنفی این کشور (DGB) و دیگر نهادهای صنفی معلمان در این کشور از معلمان پشتیبانی های علمی اداری و قانونی می کنند.
۴	ایران	-

پاسخ به پرسش سوم: دولت، نظام آموزش و پرورش ایران و دیگر دستگاه های ذی ربط، چگونه جایگاه اجتماعی و منزلت معلمان را ارج می گذارند؟ بخشی از پاسخ این پرسش را در جواب پرسش دوم می توان یافت، اما در کشورهای جهان هر سال روزی برای تجلیل از معلمان در تقویم سالانه وجود دارد و در ایران نیز بزرگداشت معلمان در روز ۱۲ اردیبهشت برگزار می شود.

روز و چگونگی برگزاری روز بزرگداشت معلمان در کشورهای منتخب

ردیف	نام کشور	روز بزرگداشت	برنامه های آموزش و پرورش	برنامه های مدرسه
۱	فنلاند	۱۵ اکتبر (۱۳ مهر)	بزرگداشت به وسیله نهادهای صنفی- شهرداری ها	تجلیل ساده به وسیله دانش آموزان
۲	ژاپن	۱۵ اکتبر (۱۳ مهر)	بزرگداشت در مدرسه	تجلیل ساده به وسیله دانش آموزان
۳	آلمان	۱۵ اکتبر (۱۳ مهر)	روز معلم در آلمان همانند بسیاری از کشورهای جهان با مراسم و جشن ویژه ای همراه نیست و بیشتر در حد تقدیر از معلمان در یک مراسم جدی است	در مدارس این کشور خبری از جشنی به نام جشن روز معلم نیست.
۴	ایران	۱۲ اردیبهشت	تجلیل از معلمان نمونه- سخنرانی های عمومی - پیام وزیر آموزش و پرورش	جشن و دادن هدیه از سوی انجمن اولیا و مربیان و دانش آموزان

پاسخ پرسش چهارم: چه شباهت ها و تفاوت هایی بین نظام آموزش و پرورش ایران و دیگر نظام های آموزش و پرورش مورد مطالعه (کشورهایی مانند: سنگاپور، نروژ، فنلاند، آلمان و ژاپن) در زمینه ی جایگاه اجتماعی و منزلت اجتماعی معلمان وجود دارد؟ در پاسخ پرسش های پیشین، پاره ای از شباهت ها و تفاوت های میان

نظام آموزش و پرورش ایران و دیگر نظام های آموزش و پرورش مورد مطالعه نمایان شد. اما در جدول زیر، تفاوت های این جایگاه بیشتر نشان داده شده است.

مقایسه ی میزان منزلت اجتماعی معلمان در ایران و کشورهای منتخب

ردیف	نام کشور	میزان منزلت
۱	فنلاند	معلمی یکی از محبوب ترین مشاغل، حتی فراتر از پزشکی، معماری و وکالت رتبه بندی می شود. آموزش با ارزش های هسته ای جامعه فنلاند سازگار است. این ارزش ها شامل عدالت اجتماعی، مراقبت از دیگران و خوشبختی است... همچنین تدریس، حرفه ای با استقلال بالاست که از احترام و تحسین برخوردار است.
۲	ژاپن	شغل معلمی از منزلت اجتماعی قابل تحسینی برخوردار است. معلمان ابتدایی از مهندسان راه و ساختمان و مکانیک و کارمندان عالی مرتبه شرکت های بزرگ جایگاه اجتماعی فراتری دارند. وضعیت اقتصادی و رفاهی معلمان رضایت بخش است. حقوق آنها تابعی از میزان تحصیلات و سابقه خدمت آنهاست و از مزایا و تسهیلات رفاهی ویژه برخوردارند. حقوق سال اول معلمان بالاتر از حقوق سایر شاغلین نظیر بازرگان، مهندسین و داروسازان است.
۳	آلمان	برای جذب داوطلبان حرفه، علمی، امتیازات اجتماعی، اقتصادی و حرفه ای بسیاری، به ویژه در آلمان، در نظر گرفته شده تا افراد شایسته و نخبگان جذب حرفه، معلمی شوند. معلمان در آلمان موقعیت اجتماعی و اقتصادی شایسته ای دارند و انتظارات حرفه ای از آنان زیاد است. توجه به شأن اجتماعی بالای معلم در این کشور، حرفه، معلمی را در ردیف نخستین اولویت های حرفه ای قرار داده و جذب نخبگان جامعه را برای این حرفه امکان پذیر ساخته است (شعبانی، ۱۳۹۲)
۴	ایران	بررسی ها بیانگر اعتماد عمومی نسبت به معلمان است و نشان می دهد که معلمان از بالاترین میزان اعتماد نسبت به خود برخوردارند. بالاترین میزان اعتماد نسبت به معلمان (۷۷ درصد) و اساتید دانشگاه (۷۰/۵ درصد) است. بعد از آنها به ترتیب ورزشکاران (۶۲/۱ درصد) پزشکان و ارتشی ها (۵۶ درصد) راهنمایی و رانندگی (۵۵/۱ درصد) نیروی انتظامی (۵۳ درصد) دانشجویان (۵۲/۹ درصد) و کارگران با (۴۹/۳ درصد) قرار دارند. گروه های دیگر در درجات پایین تر قرار دارند. تناقض در اینجاست که با وجود ابراز بیشترین اعتماد اجتماعی و احترام به معلمان، چرا این قشر از منزلت اجتماعی متناسب با آن اعتماد و احترام برخوردار نیستند. بدیهی است که درآمد ناکافی و مشکلات اقتصادی عدیده این قشر امکان حفظ منزلت متناسب را مهیا نمی کند سید کریمی (۱۳۹۴). منزلت اجتماعی معلمان در بسیاری از استان ها علی رغم پایین بودن معاش و امکانات رفاهی شان همچنان در سطح بالایی قرار دارد (زقی، ۹۰) میان نهادهای اجتماعی، اقتصادی، صنعتی، فرهنگی، آموزشی و تحقیقاتی و مراکز تربیت معلم ارتباط موثر و پویایی وجود ندارد. این مشکل موجب می گردد تا دانشجویان عملاً از واقعیت های موجود دور بمانند و با نگرش های متفاوت و بعضاً غیر واقعی و کم تاثیر در منزلت حساس معلمی شروع به انجام وظیفه نمایند.

پاسخ به پرسش پنجم: راهکارهای پیشنهادی برای بالا بردن جایگاه و منزلت اجتماعی معلمان در نظام آموزش و پرورش ایران کدامند؟

راهکارهای پیشنهادی این بررسی با توجه به منابع مطالعه شده ی در دسترس به قرار زیر است:

- تغییر اوضاع معیشتی: تغییر سیاست های تبعیض آمیز حقوق و دستمزد در مورد معلمان، از جمله برخوردار شدن معلمان از مزایایی که کارکنان دیگر دستگاه ها از آن برخوردارند.

- تامین و تربیت نیروی انسانی: فرایند تامین و تربیت نیروی انسانی آموزش و پرورش، بایستی بهسازی شود.

- جذب و پذیرش نیروهای نخبه: برای جذب نخبگان به حرفه ی معلمی با بازنگری در شرایط داوطلبان این حرفه، مزایای مادی و معنوی ویژه پیش بینی شود. روشهای آموزش در برنامه های تربیت معلم باید مبتنی بر مهارتهای خودآموزی، هم اندیشی و رویارویی با اندیشه های صاحب نظران گوناگون باشد. علاوه بر این حضور در سمینارها و میزگردهایی با بینش انتقادی نیز، برای آنان پیش بینی شود.

- تغییر سیاست های مدیریتی: تغییر ساختار حجیم و دست و پاگیر ستاد، تفویض اختیار به مدارس و سیاست عدم تمرکز در وزارت آموزش و پرورش. تمرکز شدید اداری، عدم ثبات مدیریت ها و عدم تناسب میان اختیار و مسئولیت در واحد های آموزشی مشکلاتی را به همراه آورده و عمل انگیزه های کافی برای ایفای صحیح نقش های معلمی را از دست آنها گرفته است. لازم است به نحو شایسته ای در ارائه اختیارات بیشتری به مناطق آموزش و پرورش و معلمان و جلب نظر آنها و بها دادن به مشارکت معلمان در برنامه ریزی ها به ویژه در تهیه و تالیف کتاب های درسی اقدام شود.

- به روز کردن امکانات دانش افزایی و تشویق معلمان به تحقیق: معلمان علاوه بر آنکه درگیر مشکلات مادی و زندگی اقتصادی اند، از دشواریهای فرهنگی و عدم اختیارات لازم متناسب با مسئولیت های واگذار شده نیز رنج می برند. پیشنهاد میشود، فرصت و امکانات برای آنان در به کارگیری شیوه های نو در تحقیق، برای آنان فراهم آید.

- همراهی و هماهنگی آموزش و پرورش و دیگر دستگاه ها: وزارت آموزش و پرورش با استفاده بیشتر از وسایل ارتباط جمعی به ویژه رسانه های همگانی چون صدا و سیما، نسبت به بهسازی نگرش جامعه در خصوص

نقشهای آموزش و پرورش و جایگاه معلم اقدام کند و در برنامه های نظامدار و همه جانبه این مهم را برای نهادهای اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی جامعه تبیین نماید.

تقویت نقش انجمن اولیا و مربیان: براساس برنامه های اصولی و همگانی باید ارتباط میان اولیا و مربیان را بیش از پیش تقویت کرد تا امکانات خانواده ها به نحو شایسته ای در اختیار آموزش و پرورش فرزندان قرار گیرد.

ایجاد نهادهای صنفی: مطالعات انجام یافته نشان می دهند که: از آنجا که ایجاد تشکلهای صنفی با منزلت اجتماعی معلمان رابطه وجود دارد لذا پیشنهاد می گردد که تشکلهای صنفی معلمان ایجاد و با حمایت دولت تقویت گردد. بین میزان عضویت معلمان در تشکلهای صنفی و ارتقای منزلت اجتماعی آنان رابطه معنی-داری وجود دارد. این نتیجه با نتیجه پژوهشهای عیوضی (۱۳۹۱)، معبودی (۱۳۹۳)، هیرشان (۲۰۱۲)، جهاد دانشگاهی دانشگاه فردوسی مشهد (۱۳۹۱)، زنگنه (۱۳۹۲) و لی (۲۰۱۲) همخوان است.

منابع فارسی:

- ابراهیمی قوام، صغری (پاییز ۱۳۸۰) بررسی تطبیق شاخص های بین المللی آموزش و پرورش ، تهران: انتشارات پژوهشکده تعلیم و تربیت.
- افکار نیوز (۱۳۹۵) حقوق معلمان چقدر است؟، به نقل از علی اصغر فانی، شناسه خبر: ۵۱-۱۵۲، ۱۳/۲/۱۳۹۵.
- آقازاده، احمد (۱۳۸۶). آموزش و پرورش تطبیقی. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- آموزش و پرورش در فنلاند (دوشنبه، ۲۵ اسفند ۱۳۹۳) صدای معلم به نقل از وب گاه معلم توانا، ایمیل نویسنده : aria.nouri@ut.ac.ir - pishrotranslation.ir
- ادیبی، حسین (۱۳۵۴) جامعه شناسی طبقات اجتماعی، تهران، انتشارات دانشکده علوم اجتماعی و تعاون.
- افروز، غلامعلی (۱۳۷۶). « جایگاه معلم در جامعه ایران اسلامی ۱۴۰۰». ماهنامه پیوند، شماره ۲۱۱.
- افتخارزاده، سیدجلال الدین (۱۳۵۱). نقش معلم در تمدن جهان. تهران: تصویر.
- الماسی، علی محمد (۱۳۷۵). آموزش و پرورش تطبیقی. تهران: رشد.
- الیاسی، زهرا (۱۳۹۴) معلمان نقطه قوت سیستم آموزشی فنلاند.
- امامی فرشاد ، مهدی. (۱۳۸۴) بررسی ارتباط تعهد سازمانی و دل بستگی شغلی و مقایسه آن بین دبیران تربیت بدنی مرد آموزشگاه های نواحی هفت گانه ی مشهد، <http://www.magiran.com>.

- ایسنا (۲۰۱۷) منزلت اجتماعی معلمان در بین افکار عمومی کشورهای منتخب، ششم فوریه ۲۰۱۷.
- پوراشرف، یاسان الله و طولابی، زینت (۱۳۸۸) رویکرد کیفی به عوامل مؤثر در میل به ماندگاری با انگیزه معلمان، تهران: فصلنامه تعلیم و تربیت، نشریه علمی - پژوهشی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، سال بیست و ششم، شماره مسلسل ۹۸.
- جعفری مقدم، سعید (۱۳۸۱)، طراحی نظام مدیریت مدرسه محور در ایران، رساله دکترا، دانشگاه تربیت مدرس، تهران
- جهاد دانشگاهی دانشگاه فردوسی مشهد (۱۳۷۱) بررسی تفصیلی منزلت اجتماعی مشاغل در مشهد، مشهد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.
- جهانگیری، عزیزه و علمی، محمود (۱۳۹۵) عوامل اجتماعی مرتبط با ارتقای منزلت اجتماعی معلمان مقطع متوسطه مشکین شهر از دیدگاه خود معلمان، تهران: مجله ی مطالعات جامعه شناسی، سال هفتم، شماره بیست و هشتم.
- چاکر، دونالد و هاینز، ریچارد (۱۳۶۷): مدارس برتر جهان، ترجمه مرجان مرنیدی، دفتر همکاریهای علمی و بین المللی، وزارت آموزش و پرورش
- حیدری عبدی، احمد (۱۳۸۴). «نظام تربیت معلم در ژاپن و مقایسه آن با نظام تربیت معلم ایران» مجله: تعلیم و تربیت، پاییز و زمستان ۱۳۷۴ - شماره ۴۳ و ۴۴ شماره ۳ و ۴.
- حیدری فر، امید (۱۳۹۱) شغلی که دیده نمی شود، سایت آفتاب، جمعه ۲۲ اردی بهشت.
- خنیفر حسین و همکاران، ۱۳۸۹، مبانی تحول بنیادین، انتشارات نورالثقلین، تهران
- رابینز، استیون (۱۳۹۳) رفتار سازمانی، مترجم: سید محمد اعرابی و رضائیان، تهران: دفتر پژوهش های فرهنگی ۱۳۹۵
- رفیع پور، فرامرز (۱۳۷۷). آنا تومی جامعه یا سنئه الله: مقدمه ای بر جامعه شناسی کاربردی. تهران: انتشارات کاوه.
- **زنگنه، زهرا (۱۳۹۴) بررسی جایگاه اجتماعی معلم.**
- سالبرگ، پاسی (۱۳۹۳) درسهای فنلاندی، ترجمه: علیرضا مقدم و طیبه سهرابی، تهران: نشر مرآت، فصل سوم.
- سرمد، غلامعلی و دیگران (۱۳۹۰) بررسی منزلت اجتماعی معلمان از دیدگاه دانش آموزان دوره های راهنمایی تحصیلی و متوسطه، مجله پژوهش اجتماعی، دوره ۴، شماره ۱۱.
- سیاست های آموزشی، اهداف آموزشی، ساختار نظام آموزشی، کتابهای درسی و کار، کاربرد اثر بخش، فناوری اطلاعات و ارتباطات، سنگاپور (۱۳۹۲) (تابناک، کد خبر: ۳۷۹۴۹۲، ۱۳۹۲). تاریخ انتشار: ۲۸ بهمن ۱۳۹۲ - ۱۷:۴۹ - 17 February 2014
- سید کریمی، مریم السادات (۱۳۹۴) بررسی جایگاه معلمان، سکوی نخست اجتماعی.
- شعبانی، زهرا (۱۳۸۳) بررسی تطبیقی برنامه تربیت معلم ایران و چند کشور جهان، مجله تعلیم و تربیت (آموزش و پرورش) « پاییز ۱۳۸۳ - شماره ۷۹) از صفحه ۱۲۱ تا ۱۶۰)

- صافی، احمد (۱۳۷۶) سیمای معلم. تهران: انتشارات انجمن اولیاء و مربیان.
- صافی، احمد (۱۳۷۶) نظام آموزشی در هند، تهران: فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره: ۳۱.
- منبع: صغری، پریوا، (۱۳۸۵). راز موفقیت آموزش و پرورش سنگاپور، مجله رشد تکنولوژی آموزشی، شماره (۲) ۱۷۸.
- عبدی، هانیبه (۱۳۹۴) مطالعه تطبیقی تربیت معلم ایران و ژاپن، وب گاه معلمان آینده ساز. ۱۳۹۴/۱۲/۲۴
- علی احمدی، علیرضا (۱۳۸۷) 30 راهکار برای ارتقای معیشت معلمان، جام جم آنلاین، کد خبر: ۱۷۵۵۹۵۴۱۷۳۴۲۹۷۱۰۷۱-۶۷۰۰، شنبه ۱۹ مرداد ۱۳۸۷.
- فرجاد، محمد علی (۱۳۸۸) آموزش و پرورش تطبیقی، تهران: انتشارات رشد، چاپ ششم.
- فرخ نژاد کشکی، داود (۱۳۹۷) تعهد حرفه ای معلمان شهرستان مرند، پایان نامه دوره کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور.
- فرهادی، علی (۱۳۸۹)، برنامه های هفته بزرگداشت مقام معلم، مرکز اطلاع رسانی و روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش.
- فلاحی، کیومرث (1388) بررسی تطبیقی رویکرد مدرسه محوری در نظامهای آموزشی، تهران: پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، پژوهشکده تعلیم و تربیت، گروه مدیریت و تامین نیروی انسانی
- فلاحی، کیومرث (۱۳۹۲) بررسی برنامه های هفته بزرگداشت مقام معلم از دیدگاه معلمان نمونه و مقایسه آن با نظرات رؤسای سازمانها و مناطق آموزش و پرورش کشور و ارائه راهکار های مناسب برای بزرگداشت معلمان، پژوهشکده تعلیم و تربیت، گروه اقتصاد و نیروی انسانی
- فیروزی ثانی، حسن (۱۳۸۹) بررسی راههای افزایش منزلت اجتماعی معلمان از دیدگاه معلمان و دانش آموزان مقطع متوسطه شهر مرند، پایان نامه ی دوره ی کارشناسی ارشد، رشته ی مدیریت علوم اجتماعی، استاد راهنما: حمید پوریوسفی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال.
- فنلاند خبرگزاری فارس <http://fna.ir> /۹۲/۰۲/۱۷
- کاردان، علی محمد (۱۳۵۶). « مقام و سهم معلم در ساخت جامعه ایران ». ماهنامه آموزش و پرورش، شماره ۱.
- کریمی، غلامرضا (۱۳۹۱) ارتقای منزلت اجتماعی معلمان در پرتو ایجاد تشکلهای علمی و صنفی، دوشنبه ۱۱ اردیبهشت ۱۳۹۱ - ۲۱:۱۷:۱۹ | کد مطلب: ۱۶۸۴۹۴
- گیدنز، آنتونی (۱۳۹۳) جامعه شناسی. ترجمه منوچهر صبوری. چاپ سوم. تهران: نشر نی.
- لی، جان، (۱۳۹۲)، پایگاه اجتماعی معلمان در تایوان، ترجمه کیومرث احمدی، تهران انتشارات نشر نی.
- محمدی، سید محسن (تاریخ انتشار: ۲۰ بهمن ۱۳۹۵ | ۱۹:۴۵) کد خبر 217939: نوشته شده: شنبه دوم آذر ۱۳۹۲ ساعت ۹:۳۶، وب گاه معلم توانا
- مقدس، علی اصغر (۱۳۷۴) سنجش منزلت مشاغل در شهر شیراز، شیراز، انتشارات دانشگاه شیراز.

- موریش، ایور (۱۳۷۳). در آمدی به جامعه شناسی تعلیم و تربیت. ترجمه غلامعلی سرمد. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- معیدفر، سعید. (۱۳۸۳) بررسی میزان اخلاق کار و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن در میان کارکنان ادارات دولتی استان تهران. <http://www.imi.ir>
- معیدفر، سعید و اذهانی، قربانعلی (۱۳۸۶) بررسی میزان نارضایتی شغلی معلمان و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن. <http://www.magiran.com>
- ملکی، حسین (۱۳۹۴) سنجش منزلت شغلی معلمان در مقایسه با گروه‌های شغلی جامعه. گزارش پژوهش، سایت صدای معلم، پایگاه خبری تحلیلی معلمان ایران.
- نگاهداری، بابک و پارتازبان، کامبیز (۱۳۸۴) "نظام‌های آموزشی کشورهای جهان" جلد ۲ و ۳. راداره کل روابط عمومی و اطلاع رسانی، دبیر خانه شورای عالی انقلاب فرهنگی
- نظام آموزشی مالزی (۱۳۹۵) سیستم اطلاعاتی مدیریت آموزشی وزارت آموزش (MOE)، محشر دات کام
- نیک خواه، علی (۱۳۹۲) حقوق و مزایای معلمان در برخی از کشورهای، دوشنبه، ۲۶ فروردین ۱۳۹۲، ۰۵:۰۳ ب. ظ. از nikkhah1023.blog.ir
- نیک گهر، عبدالحسین (۱۳۷۱) مبانی جامعه‌شناسی، تهران: انتشارات رایزان.
- ورنون، جوزف. (۱۳۷۹)، بررسی پایگاه حرفه‌ای و احساس اجتماعی معلمان در آموزش و پرورش، ترجمه رضا محمدی، تهران، انتشارات سازمان پژوهش
- هرسی، پال و بلانچارد، کنت (۱۳۹۵) مدیریت و رفتار سازمانی، ترجمه: علی علاقه بند، تهران: امیر کبیر.
- هوی، وین ک- میسکل، سپسیل ج. (۱۳۹۲) مدیریت آموزشی (تئوری، تحقیق، عمل) مترجم / مصحح: میرمحمد عباس‌زاده، ارومیه: انتشارات دانشگاه ارومیه.
- یوسفیان، جواد، و خاوری، لیلی (۱۳۸۳) بررسی وضعیت رضایت شغلی و تعهد سازمانی معلمان، <http://www.yazdedu.ir>

منابع انگلیسی:

- Louise Karen, S (1998) Effects of teacher quality of work life in secondary, schools on commitment of sense of efficacy. School Effectiveness and school Improvement.
- Marlo, L & Inmman, D (1997) **beginning teachers**: Are they still learning the profession? Clearing House 70(4).211-215.
- (SCPDD), Singapore Curriculum Planning & Development Division (2004), *Science Syllabus for Lower Secondary, Ministry of Education, Singapore.*
- ksmk.persianblog.ir
- <http://www.sgbox.com/singaporeeducation.html>
- http://www.singaporemath.com/faq_Pre_PriSci.htm
- <http://www.moe.gov.sg/corporate/primary.htm>

- <http://www.moe.gov.sg/esp/schadm/sec1/pslemain.htm>
- <http://www.moe.gov.sg/schdiv/sis>
- <http://singapore-science.sgbox.com/singapore-science-books.html>
- <http://1moallem.ir/post/1۳۸#commentlist>